

PRINCIPII DE FORMARE A MODELELOR ARHITECTURALE URBANE

Autor: Diana Andronovici

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: *This work addresses a number of current issues and proposes a global experience study on the design of the residential buildings, that provides the individualization of the architectural planimetric solutions of the apartments.*

Cuvinte cheie: *proiectare, sistematizare, clasificare, tip, model, individualizare, apartament.*

Conceptul unui plan deschis a fost dezvoltat pentru prima dată de Le Corbusier, acesta permite de a utilize sistematizarea liberă a apartamentelor (exemplu – proiectul ”Plan Obiust”). Proiectul implică încorporarea în structura casei locative a apartamentelor individuale de tip – duplex. În cadrul conceptului structuralismului – ”construcție deschisă”, Dj.Habraken a propus într-o structură cu piloni o completare cu spațiu liber. Conceptul de ”Locuință polivalentă” a lui G.Herttsberger reprezintă case locative deschise ca configurație, dispuse pentru interpretarea personală a utilizatorului. Cercetatorii moderni (T.Schneider, D.Till) dezvoltă conceptul ”construcției flexibile”, unde clădirile de locuit reprezintă construcții supraetajate, cu spații organizate după principiul de sistematizare a ”edificiilor-birouri”, care permite modificarea proiectului pe parcursul perioadei de exploatare.

Teoria individualizării se dezvoltă în două direcții: prima constă în oferirea locatarului a unui spațiu de locuit flexibil, care poate fi sistematizat în conformitate cu necesitățile sale (Locuința ”Weissenhofsiedlung” din Stuttgart, Mies van de Rohe), cel de-al doilea – oferirea unui plan cu mecanism de transformare pre-concept (Casa Loucher, Le Corbusier).

S-au predeterminat principalele direcții din practica mondială: edificarea cladirilor și complexelor rezidențiale originale, în care locuirea creează un sentiment de unicitate a casei (Casa ”Destinul reversibil”, Japonia, Arakawa); case locative cu diverse scenarii de sistematizare a apartamentelor (Complex locativ ”New Australia”, Olanda); clădiri de locuit cu o varietate de planificări finale, unde e posibilă integrarea într-un complex locative a diverselor moduri de trai (Casa de locuit, Madrid, MVRDV).

În perioada anilor ’20 ai sec.XX conceptual spațiului flexibil s-a dezvoltat preponderent la construcțiile cu puține niveluri, prin utilizarea elementelor interschimbabile. La construcțiile supraetajate conceptul de spațiu locative flexibil, care permitea formarea soluțiilor de sistematizare individual a apartamentelor, s-a realizat către mijlocul anilor 1990. Planificarea apartamentelor în clădirile de locuit construite după proiecte individuale (unde s-a utilizat carcasa monolită), a primit denumirea de ”sistematizare liberă”. La construcția locuinței în masă ”sistematizarea liberă” a apartamentelor nu s-a utilizat, iar ceea ce privește individualizarea a fost și rămâne dificilă, deoarece fiecare încăpere locativă a apartamentului deseori se proiectează delimitată de construcții portante.

Studiul asupra teoriei și practicii a determinat trei direcții principale în proiectarea individuală a apartamentelor: 1 – proiectarea flexibilă, care oferă un spațiu unic, liber; 2 – varietatea de diverse sistematizări finite ale apartamentelor într-o clădire de locuit; 3 – asigurarea dreptului consumatorului de a alege tipul de apartament în clădirea de locuit (cu sistematizare definită; cu proiect individual de sistematizare a apartamentului; fără o sistematizare bine definită).

Altă sarcină – identificarea procedeelelor specifice de individualizare a apartamentelor în practica contemporană. Pentru soluționarea acestei probleme se utilizează următoarele metode: analiza apartamentelor în casele locative construite după proiecte individuale, care permit modificări considerabile de sistematizare; compararea soluțiilor de sistematizare (după proiecte model și individual) ale apartamentului, care se face în baza calculului frecvenței realizării a fiecărui tip după un șir de poziții, diferențiate în funcție de zonă și număr de încăperi în apartament; analiza replanificărilor specifice a apartamentelor în casele construite după proiecte pentru reaplicare și identificarea factorilor care influențează la posibilitățile de individualizare. În plus, s-a petrecut revizuirea lucrărilor teoretice, care explică necesitățile individului în modificarea structurii funcțional-spațială a apartamentului: metoda de evidență a stării

activității sau de repaus a omului (V.Zascepenkov, V.Lifanov); divizarea consumatorilor după modul de viață (C.Kartașova); preferințele spațiale a individului (M.Liușer).

În prezent, replanificarea de apartamente prevede: schimbarea modului de viață a populației, în timp ce principiile de proiectare a locuințelor în masă au rămas practice neschimbate; dorința proprietarilor apartamentelor de a avea sistematizări individuale; diferențierea modului de viață a locatarilor din urmă; preferințe spațiale individuale ale locuitorilor.

În baza analizei replanificărilor în apartamente se evaluează practica de proiectare. Pentru toate tipurile de apartamente în case construite după proiecte individuale, schimbările frecvente sunt: zona de bucătărie – combinarea cestei cu camera de zi; zona de intrare – crearea spațiilor-nișe pentru dulapuri încastate; zonă locativă – prezența unei încăperi locative suplimentare; încăperile sanitaro-igienice – extinderea blocului sanitar principal; încăperile auxiliare – amplasarea garderobelor pe lângă dormitoare.

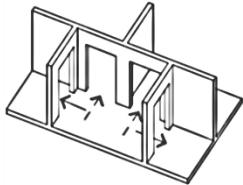
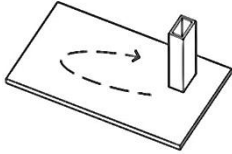
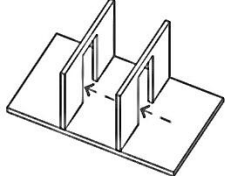
În apartamentele clădirilor locative edificate după proiectele destinate pentru reaplicare se realizează următoarele tipuri de replanificări: comas area blocului sanitar separate și extinderea lui, mărirea antreului, crearea deschiderii în perețele dintre bucătărie și camera de zi. Aceste modificări nu sunt suficiente pentru a satisface cerințele contemporane ale consumatorilor. Imposibilitatea organizării unui spectru mai larg de modificări se asociază cu caracteristicile structurale ale proiectelor: deschiderea mică a construcțiilor portante, ceea ce delimitează fiecare încăpere și face imposibilă modificarea gabaritelor încăperilor; număr insuficient de ancorare la comunicații ingineresti; la tronsoanele de capăt nu sunt prevăzute goluri de geamuri.

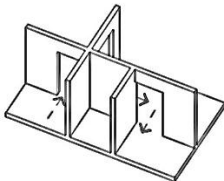
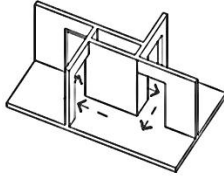
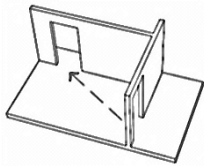
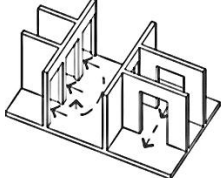
S-a identificat faptul, că din două apartamente echivalente ca suprafață, prioritate cu posibilitate de individualizare o are acel apartament, în care: numărul de goluri de geamuri este mai mare; număr minim de elemente constructive portante (coloane) pe suprafața apartamentului; un număr maxim de puncte de ancorare pentru comunicațiile ingineresti, ceea ce permite modificarea locației echipamentului.

Rezultatele analizei a practicii de replanificare a apartamentelor și evaluarea posibilităților de individualizare a acestora în clădirile locative de producere industrială au permis să treacă la soluționarea problemei teoretice de bază – la dezvoltarea modelelor de individualizare arhitectural-sistematizatoare a apartamentelor și principiile de aplicare a acestora.

Ca urmare a cercetării s-a relevat o diferență semnificativă în procedeele de formare și compunere a spațiilor locative la realizarea replanificărilor apartamentelor. Caracteristicile diferitelor structuri de spațiu, care s-au format în urma reamenajării, au permis să evidențieze particularitățile după care acestea pot fi clasificate drept modele spațiale de apartamente. Se deosebesc următoarele particularități: ordinea de structura a încăperilor și caracterul spațiilor de circulație în apartament. Sânt elaborate șapte modele destinate pentru proiectarea diferitor tipuri de apartamente, reprezentate în tabelul 1:

Tabelul 1

Modelul arhitectural. Descrierea modelului.	Schema modelului arhitectural
1	2
Model radiat. Facilități de interconectare bazat pe principiul de raze; spațiul de distribuție – hol sau coridor, prin acesta se organizează legătura între încăperile apartamentului; circulația navetă în apartament; fiecare zonă din apartament este autonomă; funcțiunile încăperilor nu se combină; potrivit pentru apartamente de toate capacitățile.	
Model deschis. Interconexiunea încăperilor este liberă, acestea trec lent din unul în celălalt; mișcarea în apartament liberă; lipsește o zonificare clară; deregulă, pereții portanți și pilonii sunt situați pe perimetrul planului apartamentului; pereți despărțitori mobili; multă lumină naturală (destinat pentru apartamente cu capacitatea 1-3 camere).	
Model liniar. Încăperile sunt subordonate axei principale; mișcarea în apartament liniară; amplasarea încăperilor în anfiladă; spații alungite; deseori zonificarea se delimitează prin intermediul coloanelor (pentru apartamentele cu capacitatea de 4 și mai multe camere este posibilă dublarea coridoarelor care duc spre dormitoare).	

1	2
<p>Model "insulă". Interconexiunea încăperilor prezintă o succesiune, acestea se amplasează în jurul volumului central; drept centru servește blocul format din bucătărie și blocul sanitary sau scara interioară a apartamentelor în două niveluri; circulația în apartament se execută circular (ideal pentru apartamentele cu capacitatea 2-4 camere).</p>	
<p>Model "peninsulă". Interconexiunea încăperilor se execută succesiv, din antru se prevede o singură direcție de mișcare în jurul blocului central; mișcarea în apartament preia cu caracter de labirint; nișele în pereții despărțitori au rol de spații pentru odihnă și păstrare (poate fi utilizat pentru apartamente cu capacitatea până la 3 camere).</p>	
<p>Model diagonal. Interconexiunea încăperilor se organizează pe diagonală; spațiu unic pentru camera de zi și bucătărie; din acest spațiu se asigură intrările în încăperile individuale (potrivit pentru apartamente cu capacitatea 1-3 camere).</p>	
<p>Model combinat (mixt). Interconexiunea încăperilor este compusă; se combină modelele: deschis și radiant sau radiant și "insulă" (destinat pentru capacități mari de apartamente 3-6); circulația mixtă în apartament.</p>	

Concluzii: Cercetările replanificărilor apartamentelor au demonstrat că caracteristicile comune (suprafață, numărul de încăperi, orientarea) nu sânt suficiente pentru funcționarea normală a pieței imobiliare. Este necesar de a introduce în vocabularul terminologic al activității arhitecturale caracteristicile structural-compoziționale ale apartamentelor, posibil cunoscute, dar care încă nu servesc drept parte integrantă a tipologiei.

Bibliografie

1. *Архитектурное проектирование общественных зданий и сооружений* / Под ред. И. Е. Рожина, А. И. Урбаха – М.: Стройиздат, 1985.
2. Асафова Т.Г. *Возможности архитектурно – планировочной индивидуализации квартир в панельных домах индустриального производства* // Строительство – формирование среды жизнедеятельности: мат.13-ой международной межвузовской научно-практической конф. молодых ученых, докторантов и аспирантов – Москва: АВС, 2010. с. 682-683.
3. Асафова Т.Г. *Принципы проектирования жилых домов, повышающие возможности индивидуализации квартир* // Молодые исследователи – регионам: Мат. всерос. науч. конф. студентов и аспирантов. В 2-х т. – Вологда: ВоГТУ, 2010.-Т. 1. с. 306-307.
4. Бархин Б. Г. *Методика архитектурного проектирования* – М.: Стройиздат, 1993.